

KORPÖGAT

Torsåkers Sockentidning

Årgång 8

April 2010

Pris 10:-

Picknick i naturen

Oj, oj, oj hur det såg ut. Ett 20-tal talgbollar borta, den bastanta tunnan med fågelfrö sönderriven och c:a fem kilo fågelfrön uppätta. Kunde det vara en liten blåmes eller möjligen en entita som gått bärsärkagång vid fågelbordet? Nej knappast. Rovdjurskännaren Sven Göthe inspekterar förödelserna. **Sidan 5**

Gav sitt liv för Afrika

Den 26 juli 1886 lämnade missionären Lars Fredrik Hammarstedt Torsåker och gav sig ut på resa. Målet för resan var missionstationen Mukimbungu vid Kongofloden. Idag börjar man i Mukimbungu att intressera sig för de första missionärerna som kom till Kongofloden. Blickarna börjar därför riktas mot bland annat Torsåker. **Sidan 14-16**

Din klara sol...

Den gamla byskolan lever vidare i minnet med ett nästan romantiskt skimmer över sig. Men hur var det egentligen att vara byskolefröken? Var det så lugnt och stillsamt som man gärna vill tro? **Sidan 9**

Nostalgi

Det glada 50-talet, fanns det? Jodå, det tycker i alla fall Johnny i Ålbron. **Sidan 22-23**

Torsåkerskultur

Hur gick det egentligen till då Gammelgårdens Kulturfond bildades? Ingvar Persson hjälper oss att reda ut begreppen. **Sidan 4-5**

Nya partier

Politikerna vässar klorna inför valet. Det gör man även i de småpartier som växer som svampar ur jorden, kanske lite i protest över det nuvarande politiska etablissemangen som många känner en viss misstro över. I förra numret av Korpögat presenterade vi Landsbygdspartiet som värnar om landsbygden. Nu har turen kommit till Befolkningspartiet som värnar om befolkningen. Vi åker till Gävle och knackar på hos Jimmy Nordin **Sidan 6-7**

Toner från öst

Torsåker brukar ibland förknippas med särpräglade musikstilar. Bluegrass är sedan länge ett etablerat begrepp och nu kommer Tzeitel. **Sidan 19**

Ledaren: Subvention eller ej

Glädjen var stor 2003 då tågen åter skulle börja stanna i Torsåker. Barnen fick ledigt från skolan och stod och viftade med flaggor för att hälsa det första tåget välkommet till Torsåkers station. Dessvärre råkade det första tåget bli inställt utan att något besked lämnats om orsaken, vilket gav en del onda aningar om hur det här skulle bli.

Regina-tågen kom att ingå i ett experiment där man med ny teknik kunde skapa fungerande järnvägsnät i landsbygdsområden. Regina stod för en tågtyp särskilt framtagen för regional trafik med snabbt accelererande energisnåla tåg som lätt kunde bromsas in och starta från en station.

Trafikuppdraget hamnade hos Tåg i Bergslagen som med ekonomiska bidrag från Rikstrafiken skulle öka möjligheten att bo och leva i Bergslagsområdet. I botten för det hela fanns även bidrag från EU.

Nu börjar försöksperioden lida mot sitt slut och redan nu börjar mörka moln torna upp sig vid horisonten, åtminstone för Torsåkers del. Enligt de ursprungliga planerna har nu bidragen från Rikstrafiken börjat trappas ner för att det mera tydligt ska framgå vad som är lönsamt och inte lönsamt i det här. Därvid visar det sig att linje 54 Gävle-Örebro är den minst lönsamma delen i projektet och längs den linjen ligger bland annat Torsåker. Ska Tåg i Bergslagen fortsätta att vara ett lönsamt trafikföretag finns risk för att man måste skära i verksamheten enligt principen behåll det som är lönsamt och lägg ner det som är mindre lönsamt, även om ägarförhållandena för Tåg i Bergslagen inte direkt förespråkar samma ekonomiska tänkande som finns i privata företag. Torsåker kan därför komma att bli utan tågförbindelse 2012 och i värsta fall redan 2011, men ännu har inga definitiva beslut fattats i frågan. Fyra politiker från Bergslagskommunerna, bland annat Hofors, har vädjat om att linje 54 ska få bli kvar. Även på Facebook finns grupper som startats för att värna om linje 54.

I grund och botten handlar frågan om vilken typ av samhälle vi ska ha. Allting kan inte vara lönsamt här i världen och frågan handlar om subvention eller ej. Ett stort problem är att vi under de senaste två mandatperioderna inte haft något riksdagsparti som ställt upp för den svenska landsbygden. Samtliga riksdagspartier lägger numera sitt bästa krut på att vinna röster i storstäderna vilket vi även får bevittna under innevarande valrörelse. Efter årets val kan vi komma att få en unik situation i Sveriges riksdag - att mer än hälften av alla riksdagsmandat representerar storstadsregionerna.

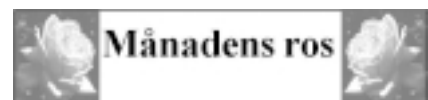
Torsåkers järnvägsstation kan således komma att åter bli en öde plats, men ännu är vi inte riktigt där. Genom politiken lär det dessvärre inte gå att åstadkomma mycket i den frågan. Kanske inte via Facebook heller även om den lilla människans röst i samhället lättare kan göra sig hörd där.

Korpögats vänner

Nu nalkas den tid då fåglarna flyger omkring för att mata sina ungar. Flyger omkring gör dock inte flygplanen, åtminstone inte i samma utsträckning som tidigare. Islänningarna har problem med att fostra både sina banker och sina vulkaner, som John Cleese uttryckte det, men här i Torsåker håller vi stenkoll på både bankerna och askan. Hos Korpögats vänner tycks i alla fall allt vara sig likt och vi tackar dem som uppmuntrat oss med ekonomiska bidrag sedan förra numret:

Ulla-Maj & Karl-Gustav Stenbacka
Karin & Lars Uddströmer, Gävle
Sonja & Lasse Björkman, Malm-järn/Gävle
Bengt Westlund
Bengt Axelson & Mary Lövgren
Gunn Englund

Redaktionen

och ett stort **TACK** till alla som hjälpte till på Tomtesmyg 2009 samt alla sponsorer.

Arrangörerna

Till vägförvaltningen i Prästhyttan som har gjort våran väg så fin.

Byborna

KÖRPÖGAT

Torsåkers Sockentidning
Politiskt oberoende

Utges av:
Torsåkers Sockenförening
Ansvarig utgivare
Håkan Hansson

Bankgiro: 5601-8831

Post / Besöksadress:
Tidningen Korpögat
Solbergaleden 28
813 40 Torsåker
korpogat@telia.com

Hemsida: www.korpogat.se

Redaktionsansvarig:
Maude Hydén, 0290-40050
070-2300891
maude.hyden@telia.com

Tryck:
Sandvikens Tryckeri AB, 2010

Insändare:**Tänk om när det gäller Petreskolan**

Allt det här om att sexorna INTE ska flyttas till Petreskolan vill ju tydligen många. Men jag tycker dom ska det. För att få chansen innan man börjar 7:an och lärarna tar lite från sjuan till betygen så får man vänja sig vid högstadiet.

Att ha många olika lärare och att hålla koll på tiderna, är inte lätt om man aldrig har behövt gjort det förut.

För det är många i sjuan nu som inte når till målen i ämnena för att dom inte är vana vid kraven. Jag har ju nyss börjat sjuan och när jag slutade på Solberga i sexan hade vi nästan inga krav alls jämfört med nu. Det skulle ha varit sååå mycket bättre om vi hade fått vant oss på högstadiet ett år tidigare.

Och ska dom behöva vara kvar i Torsåker ett år till när dom istället har chans till en **nybyggd** skola

med **nyanställda** lärare och **nya** lokaler? Är det inte bättre att dom får chansen? På Petreskolan har vi till och med en elevstödare som bara är till för att hjälpa eleverna med deras problem och se till att ingen hänger omkring i korridoren.

Sen det här med klottret

Visst, det var helt fel.

Men när era barn kommer upp dit är ju det borta eller hur ?

Och när man är 12 så vet man faktiskt hur en snopp ser ut och jag tror inte man bryr sig så himla mycket heller, jag gör det inte och skulle inte ha gjort det i sexan heller. Lärarna på Petreskolan är faktiskt mycket bättre än dom på Solberga (Lena & Maria mörda mig inte nu, för ni var helt superbra ni också ...) Men dom har en helt annan syn på många saker och dom

är mer utanför "lådan".

Dessutom är det verkligen jättehärligt med den friheten man har, men om man inte är van med den så blir det ju fel i 7:an sen ! Då kommer dom kanske få VG i ett ämne dom skulle ha kunnat fått MVG i om hade varit vana med kraven och vad man måste hålla reda på.

Så är det, så **SNÄLLA** tänk över det här.

Ska dom gå i samma skola med samma lärare och samma syn på utbildning ett år till ?

ELLER ska dom gå i en nybyggd skola med nya lärare som har roligare syn på utbildning och samtidigt få mer syn på hur allvarligt det är att komma i tid till lektionerna så dom är vana till 7:an och dom kanske får bättre betyg pga att dom kommer i tid !?

Emma Wängelin 7A - Petreskolan

När du känner för att Torsåker tillfälligt lämna för en tur och andra bygder och dess vyer syna under lupp bege dig då till vårt resecentrums nydekorerade kur så ska du se att ditt färdmedel punktligt dyker upp.

Lasse Ström

TACK!

Till alla underbara barn och föräldrar m.m för alla trevliga och roliga samtal där i skogen. Men nu stannar **Häxan fia-fia i Blåberget....** Man vet ju aldrig var jag dyker upp. Kom ihåg att vara snälla mot spindlarna som kittlas så skönt mellan tårna när man går i högräset.

Kramar och ha en skön sommar.

Hälsningar

Häxan fia-fia

HL-BIL

Alltid nytt i begagnat

www.hlbil.se

Tel. 0290-405 22

Arne Nilsson och Gammelgårdens Kulturfond

Jag, Ingvar Persson, vill göra ett tillrättaläggande:

I förra numret av Korpögat finns en artikel om Hembygdsföreningens årsmöte och utdelning av Gammelgårdens kulturpris. Där står att jag bildat Gammelgårdens Kulturfond. Det är helt fel. Äran av att den tillkommit tillfaller den tidens ordförande Arne Nilsson och ingen annan. Det var hans tankar och hans sista önskan.

Får jag berätta

Arne Nilsson, jord- och skogsägare i Nyhyttan, var en stor eldsjäl inom många områden, skog, jakt, fiske, men framför allt inom hembygdsföreningen. Hans kärlek till Torsåkersbygden var stark.

Jag delade alla dessa hans intressen och det gjorde att vi kom att träffas rätt ofta. Dessutom gick vägen till "vår" sommarsjö Grängen över Arnes gårdstun. Och dessutom hade Arne för vana att låta farstudörren stå öppen på vid gavel när han var hemma. Det var liksom en invit att stanna till och hälsa på, vilket jag gjorde.

Så kom sommaren 1987 och jag stannade nog till oftare än tidigare. Arne hade drabbats av cancer. Den var av svårartad karaktär och trots ivrigt sökande av motåtgärder så gick sjukdomsförloppet obevekligt bara åt ett håll.

Vi hade kommit till början av september. Försämringen gick allt fortare och det var nu vid ett besök som Arne framförde sitt önskemål. Med en röst som knappt bar och med många pauser så framförde han sin sista önskan. Klarsynt och sakligt. Varför lämna blommor och kransar vid en begravning när man kunde ge något bestående, t.ex ge bidrag till en fond, en fond från vilken man årligen kunde ge ett sti-

pendium till en person som gjort något av värde för bygden. Den skulle heta GAMMELGÅRDENS KULTURFOND. Arnes namn skulle inte förekomma i sammanhanget.

Det var en önskan på en dödsbädd. Jag tog omgående kontakt med hembygdsföreningen och vi tog direkt fram stadgar för att formulera fondens syfte. Vi tog också omgående kontakt med personer till en första interimstyrelse och förutom Ing-Marie och jag så ingick Stig Johansson, Olle Eriksson och kommunens representant Inger Gustavsson.

Redan dagen efter kunde jag tala om för Arne att Gammelgårdens Kulturfond var stiftad. Han nickade och såg förnöjd ut. Efter en stund frågade han:

– Och den blir beständig? Två dagar senare var hans tid ute. Nej, jag har inte bildat Gammelgårdens Kulturfond. Men jag har fått förmedla och varit med att förverkliga en stor tanke och önskan från en stark personlighet.

Ett bygdespel

Första kulturpriset delades ut 1988 och förste pristagaren var Rune Sundberg, initiativtagare till Skol-

muséet. Sedan har under de 22 år som fonden funnits 25 pris delats ut till enskilda personer, byalag och föreningar. Vid tre tillfällen har det delats på två personer. Jag måste också få berätta att Arne Nilsson ligger bakom en annan stor händelse i mitt liv - Teaterförening Tors Hammare. Året var

1982. Arne kom in till mej:

– Jag vill att du skriver ett bygdespel åt oss. Alla andra hembygdsföreningar har bygdespel. Och du kan ju skriva...

Jag protesterade milt. Hade inte ägnat en tanke åt någon form av teater. Men Arne gav sig inte. "Hur går det med bygdespelet" frågade han så fort vi möttes. Till slut föll jag till föga, lånade handlingen ur min bok "GÄSTGIVARN" och gjorde ett genuint bygdespel med alla de ingredienser ett sådant spel kräver, patron, präst, en välbeställd gästgivare och dennes dotter, en fattig körbonde, dräng och piga o.s.v. Vi raggade ihop aktörer, några som stått på scen förut och andra som var gröna debutanter. Arne satte hela hembygdsföreningen i arbete med kulisser och rekvisita. Kvinnorna letade fram 1800-talskläder, sydde och stod i och serverade kaffe på varenda repetition. Och Arne gick där och myste belåtet.

Amatörteatern Tors Hammare bildades, Ingemar Wallberg var första ordföranden och Arne var kassör. Sommaren 1983 hade vi premiär uppe vid Gammelgården. Arne hade fått sitt bygdespel.

Det är många som har anledning

att skänka Arne Nilsson en tack-samhetens tanke. Jag tror att jag står först i ledet.

Ingvar Persson

Fotnot:

Man kan fortfarande ge bidrag till fonden genom att skicka in på

Postgiro 687196-6 red. anm.

Dåligt bordsskick

Det blev en häftig upplevelse för familjerna Gustafsson och Berglind i Kalvsnäs då man tittade ut genom fönstret en morgon med konstaterandet att det lindrigt sagt såg ut som ett bombnedslag vid platsen där vinterfågeln matades.

Hela ställningen stod lite på sniskan och en av fröautomaterna var ned-riven. En plasthink med talgbollar hade öppnats och länsats på sitt innehåll. Så även en tunna av hårdplast en gång tillverkad för hundmat men som numera används för förvaring av fågelfrön. Stora klös-märken fanns på tunnan och tydli-gen hade en stor klo stuckits ned genom det förslutande locket för att på så sätt avlägsna detsamma. En

påse med jordnötter hade rivits itu, men innehållet fanns kvar så den delen av menyn passade tydligen inte.

Vem hade kunnat göra allt detta? Någon liten pippi-fågel torde knappast kunna komma i åtanke. Istället kontaktades rovdjurskännaren Sven Göthe som anlände till platsen för

inspektion varpå han avgav sitt expertutlåtande:

– Eftersom det inte finns några fotspår kan jag inte med säkerhet säga att det är en björn, men det mesta pekar väl ändå åt del hållet. Sven Göthe berättade vidare att när björnarna går ur idet äter de vad de kommer över. En rejäl grötfrukost blev det i alla fall, och senare på kvällen påträffades även björnspar en bit från platsen.

Allt försvann utom jordnötterna. Nötallergiker?

Reportage: Staffan Berglind

Inte dyr
Inte billig
Inte bäst
Men jag finns här

**Nornholms
Blommor**

Solbergaleden - Torsåker
Tel. 0290-40760

FOTVÅRD

Storvik/Logården

Ring: 0704 128 105

Ingers **GARNBOD**

Solbergaleden 22, Torsåker 0290 - 403 25
Mån-fre 9.30-17 (lunch 12.30-14.00)
Lördag stängt under maj - augusti

STICK- & VIRKGARN
Uppritade BRODERIER
DMC Moulinegarner - KEMTVÄTT
MATTRASOR - MATTVARP

M. Löf
Mackor & Café

Vi har hembakt matbröd & fikabröd
(även gluten och mjölkfritt), sallader
och pajer även vegetariskt alternativ.
Smörgåstårter och tårter på beställning.

Tingsgatan 5 Storvik 0290-10660

M. Hillers **Snickeri AB**

MÖBELSNICKERI

Långbacksvägen 7
Hästbo - Torsåker
Tel. 0290 - 42368

I nästa nummer tänkte vi beröra de nya vattenräkningarna och utbytet av vattenmätarna i Torsåker. Era eventuella synpunkter i vattenfrågan vill vi ha tidningen tillhanda senast den 14 maj.

www.korpogat@telia.com

Korpögats redaktion

Flera små partier bildas

Då fick man se hur det går till inom politiken. Då bestämde jag mig för att bilda ett nytt parti...

Ett av de småpartier som i årets val tar upp kampen med de traditionella riksdagspartierna är Befolkningspartiet. Partiet bildades 2008 av Jimmy Nordin, bosatt i Gävle och med ett förhållandevis skiftande bakgrund som elitidrottsman, författare, sångare, musiker, affärsman och nu även som politiker. Förutom allt detta har han också hunnit med att bli finkad för fylleri iklädd svensk landskapsdräkt, en merit som kanske inte står allra högst upp på cv:n men som ändå fick honom att sätta sig ner och göra upp räkningen med sig själv genom att skriva boken "Fram till EM-skandalen". Idag driver han en skivbutik i centrala Gävle.

Under sin aktiva tid inom elitidrotten kom Jimmy Nordin att inneha flera SM-titlar i kulstötning och tillhörde i slutet av 1990-talet den absoluta eliten i Sverige inom kulstötningen. Med sitt rekord på 20,73 meter innehar han ännu det tredje bästa resultat som uppnåtts i Sverige. Även brottnings stod på programmet men just nu är det politiken som ligger honom närmast om hjärtat.

Fega politiker

Partiets tillkomst är ett direkt resultat av en alldeles speciell händelse i Gävle kommunfullmäktige.

Kommunen hade framkastat förslag om att anslå 100 miljoner kronor för att kunna bli Europas kulturhuvudstad 2014. Planerna utlöste rena folkstormen i Gävle där många tyckte att 100 miljoner kunde användas bättre. Jimmy Nordin tog initiativet till en namninsamling med målet att få fem procent av Gävles röstberättigade befolkning att protestera för att kommunen därigenom skulle tvingas ta upp frågan om folkomröstning kring det kontroversiella förslaget.

Namninsamlingen lyckades men kom att ignoreras helt av kommunfullmäktige.

– Dom hittade en liten byråkratiskt paragraf som dom kunde gömma sig bakom. Av olika skäl kom protestlistorna att överlämnas till fullmäktige i en utskriftsversion. Politikerna lyckades hitta en regel om att sådana listor ska vara handskrivna och därmed lämnades hela protesten utan avseende. Det som retade upp mig var att i fullmäktige satt flera personer som själva varit med om att underteckna listorna och som följt arbetet med protesterna så pass mycket att dom visste att allt gått rätt till väga. Men här satt dom plötsligt tysta och sa ingenting, av allt att döma för att inte stöta sig med sina partikamrater och därvid förlora personliga popularitetspoäng. Då fick man se hur det går till inom politiken. Då bestämde jag mig för att bilda ett nytt parti, berättar Jimmy Nordin.

Då det nya partiet skissades fram var grundtesen att den typ av poli-

Politikern Jimmy Nordin

tiker som exponerade sin feghet i Gävle kommunfullmäktige måste bort från politiken och ersättas med andra som har förmågan att lyssna på vad befolkningen vill och som även kan framföra det man vet om den saken utan att sätta sig själv i första hand i rädslan över att bli betraktad som obekvämlig inför sina partikollegor. Det nya partiet döptes till Befolkningspartiet - partiet som ska förse Sverige med politiker som ger befolkningen större inflytande genom att helt enkelt lyssna på befolkningen.

Etik och moral är något av partiets hjärtefrågor och i partiprogrammet krävs att etik och moral skall införas som obligatoriska ämnen i skolans undervisning.

– Ett större mått av etik och moral ger ett bättre samhälle på alla sätt och vis. Även för personer på ledande poster i politiken och näringslivet måste ribban läggas högt vad gäller etik och moral. Influenser kring etik och moral måste införas tidigt i en människas liv.

Därför bör skolan införa det som obligatoriska ämne, säger Jimmy Nordin.

Vad som i övrigt kan sägas utifrån partiets program är att partiet är

Kråknäsjärnet går att besöka på internet

www.kraknasjarnet.se

EU-vänligt, under förutsättning att EU inte börjar regera Sverige. Sverige skall regeras av svenskar och EU skall därvidlag vara ett hjälpmedel. Partiet ställer sig även positivt till invandring, dock inte en villkorslös sådan utan ”med rättigheter följer även skyldigheter”. Partiet vill också att adoptivföräldrar i ekonomiskt avseende skall jämföras med biologiska föräldrar.

– Varje förlossning i Sverige kostar 90.000 kr i löner och övriga kostnader. Adoptivföräldrar kan få 40.000 kr i adoptionsbidrag, men vi tycker att det är en rättvisefråga att även adoptionsbidraget skall vara 90.000 kr med tanke den förhållandevis stora kostnad som en adoption medför för adoptivföräldrarna, säger Jimmy Nordin.

Kultur är viktigt och partiet vill att alla barn ska få fritt inträde till landets alla museer. Idrott och hälsa står högt i kurs på partiprogrammet. Kommunala skolor och friskolor ska verka på samma villkor, dock anser partiet att kommunala skolor skall återföras till statligt huvudmannaskap.

Seriöst tänkande

Även småföretagen finns som en särskild punkt i partiprogrammet. Många regioner i Sverige står och faller med småföretag och därför anser partiet att staten bör ta ett särskilt ansvar för detta genom att på olika sätt underlätta för småföretag.

Huvudansvaret för partiet vilar idag på tre personer och för Jimmy Nordin väntar en hektisk tid fram till valet. Just nu vill dygnets timmar inte riktigt räcka till.

– Helst skulle jag vilja stå på torget och agitera hela dagarna fram till valet, men man har ju ett jobb att sköta också. Sedan ligger jag lite grann i träning för att kanske göra comeback inom idrotten så just nu är det lite körigt, säger han i förhoppningen att de sympati-

er som uttalas på partiets hemsida kommer att omsättas i röster på valdagen.

Under intervjun gör Jimmy Nordin ingen hemlighet av att han är ganska trött på den evinnerliga pajkastningen mellan höger- och vänsterblocket som alltmer får ett löjets skimmer över sig och i den uppfattningen tror han sig inte vara ensam.

2008 frågade både Expressen och Aftonbladet sina läsare om man kunde tänka sig att rösta på Befolkningpartiet. Av de 3.300 svar som kom in svarade c:a 25% ja på frågan. Befolkningpartiet ställer upp i riksdagsvalet, fullmäktigevalet Gävle kommun samt landstingsvalet Gävleborgs län.

Välj, men välj det rätta...

Här avslutar vi vår artikelserie om småpartierna med ett citat hämtat från Dalarnas Tidningar som nyligen publicerade en artikel i samma ämne. I artikeln förekom ett uttalande från samhällsforskaren Ronny Svensson som bland annat sa:

”Jag kan tänka mig att det blir svårt för något av dessa nya partier att komma in i vår viktigaste beslutsförsamling om sex månader, men bara det faktum att dessa initiativ har tagits av grupper av medborgare landet runt bör stämma till eftertanke hos både de etablerade partierna samt medborgarna i gemenskapen... Det känns som om merparten av de sju riksdagspartierna i första hand vill vinna storstadsvaljarna för sin fortsatta existens och trovärdighet efter valet i september. I förening med den reala samhällsutvecklingen kan detta faktum få ännu fler medborgare på landsbygden att vända sig till nya partier och leda till en allmän mistro mot våra etablerade partier”.

Reportage: Staffan Berglind

BETONGPRODUKTER
0290-40095

ELTEBO
PLATSLAGERI
070 640 93 78

– TORSÄKERS –
MACK & FRITID
Jakt – Fiske – Bensin
www.lbfritid.se – 0290-40218
Mötesplatsen mitt i byn!
Öppettider:
Mån - Fre. 8:00 - 19:00
Lör. - Sön. 9:00 - 19:00
Tel: 0290 - 40215

Car's *hårbod*
Tel. 070-638 02 02
Torsåker
Välkommen Car's England

SOLBERGA

Öppettider:
tis. & tors. 16.00-20.00
lördag 10.00-16.00
Andra tider efter ö.k.
070-653 0459, 076-1168484
Välkomna!
www.solbergahast.se Anna & Linda

JIMMYS
DÄCK

även
fälgriktning
Rönningholmsv. 2 Torsåker
Tel: 0290-42140 070-2142773

Nyinflyttade

I början av mars månad kom familjen Nilsson Johansson från Västerås till Torsåker. Förutom mamma Marie och pappa Ulf så flyttade de yngsta barnen Johanna 18 och Emil 10 år med. Tillsammans har de fem barn men de tre äldsta är vuxna med egna boenden.

I familjen finns två hundar, en schäfer samt en labrador. Marie kommer ursprungligen från Sandviken och hon har sina föräldrar samt syskon i närområdet och kände att hon ville komma närmare sin tidigare hembygd, och de började planera för flytt närmare Sandviken.

– Det var läge att flytta nu innan den yngsta blev så gammal, säger Ulf.

I slutet av november förra året började Ulf arbeta på Prix i Hofors och pendlade mellan Västerås och Hofors. Marie arbetade som enhetschef inom en hemtjänstkrets i Västerås, och bodde kvar med barnen. Hon hade en förhoppning om att ett lämpligt arbete skulle dyka upp men trodde det skulle ta lite tid.

– Så utannonserades tjänsten som föreståndare på HVB hemmet för ensamkommande flyktingbarn och jag blev glad när jag sen erbjöds tjänsten, säger Marie. De letade boende och hittade lägenhet i Torsåker.

Ulf, Johanna, Emil och Marie Nilsson Johansson

– Vi har blivit bra bemötta både av privatpersoner och i skolan, säger Marie. Det är en liten bra skola och det finns många fritidsaktiviteter. Torsåker är ett litet och bra samhälle, tillägger hon.

– Det var ett äventyr att flytta hit, säger Ulf, ny bostad, nya arbeten och ny miljö. Vi har mycket att utforska framöver i bygden. Sonen Emil tyckte till en början att det var trist att flytta ifrån kompisarna men det gick snabbt över då han fick nya kompisar med en gång. Marie och Ulf har ett stort gemensamt intresse i dans. De går ut och dansar flera gånger i månaden och ser fram emot sommaren med dans på Tors loge. Det är roligt att dansa och man får motion på köpet. Ett annat intresse är hundarna. De har alltid haft hundar och Marie har tidigare tävlat i

bruks, lydning och spår. Ulf gillar att fiska. Det känns bra och de trivs i Torsåker och tänker bli kvar här. På sikt har de planer på att köpa hus i Torsåkersbygden.

IngaLill Ek

Lokaler & Lägenheter
Uthyses

**Torsåkers
Bygg och Handel AB**

Tel 0290-910 32
070-747 41 44

0290-402 16
Solbergaleden 16, 813 40 Torsåker

HOFORS
Begravningsbyrå
Carina Eklöv
begravningsrådgivare
Centralgatan 19
Tel 0290-239 84

Fullservicebyrå

Begravningar
Gravstenar
Bouppteckningar
Arvskiften
Testamenten
Gravlyktor & ljus
Förmedling till
gåvofonder
Svar på alla frågor

Kundbesök i hemmet
om så önskas.
Jour dygnet runt

Sveriges
Begravningsbyråers
Förbund
Aukt. begravningsbyrå

Byskollärare

På bilden ser vi Nanny Hedberg som på 1930-talet var byskollärrinna vid Krattens skola i Torsåker.

Ja, hur var det egentligen att vara byskollärrinna? Idag föreställer man sig att det kanske var lite av en idyll med blommande fruktträd på skolgården, väluppfostrade barn som neg och bockade vackert och läste flitigt sina läxor i en skolvärld där varje ny dag hälsades med psalmen "Din klara sol går åter opp". Men var det verkligen så här idylliskt, eller fanns det en baksida också? Döm själva efter den beskrivning som följer. Solveig och Sten-Gunnar Paulsson har båda ett långt yrkesliv som byskollärare bakom sig. Deras berättelse publicerades 1980 i hembygdsskriften "Vår hembygd" som handlar om Östervåla: "Ensamhet och mörkerrädsla plågade många lärarinnor och kanske också lärare i den gamla byskolan. Man kan ju tänka sig hur det kändes för en ung skolfröken som kanske var uppväxt i stadsmiljö att bo ensam i ett skolhus som låg långt från grannar. På sina håll förekom också överfall. Problemet behandlades i riksdagen och Kungliga Folk-skolestyrelsen fick i uppdrag att föreslå lämpliga åtgärder för de ensamboende lärarinnornas säkerhet. I Östervåla tycktes lärarinnorna i Rickebo och Smedsbo vara i störst behov av skyddsåtgärder. I början av 1920-talet beslöts att ringledningarna i dessa skolor till närmaste granne så att lärarinnorna kunde kalla på hjälp om det behövdes. Ensamhet och isolering frestade mycket hårt på lärarinnorna. 10%

av de lärarinnor som pensionerades på 1920-talet var förtidspensionärer på grund av nervösa besvär. Förutom ensamheten bidrog säkert känslan att ständigt vara påpassad till att man kunde bli nervös.

Blyga och sedesamma

Om man sökte en lärartjänst skulle inte bara kunskaper och skicklighet att undervisa bedömas utan också ens gudsfruktan och sedliga egenskaper. 1918 togs kravet om gudsfruktan bort, men ända till 1963 gick i tjänstgöringsbetygen från kommunen intyg om hederlig vandel. Vid tillsättning av lärare betydde ofta rykten och enskilt tyckande mer än formella kvalifikationer. Det finns belägg för att ett fåfängt sätt att klä sig kunde betyda att en kvinnlig lärare blev ställd åt sidan i förhållande till den blygsamt klädda. Fotspår i nysnön som kunde tyda på herrbesök kunde bli anledning till illvillig ryktesspridning. Lärarnas rättsliga ställning var, liksom alla anställdas, mycket dålig och tål naturligtvis ingen jämförelse med dagens. Särskilt lärarinnornas, både folk- och småskollärrinnornas, var anmärkningsvärt svag. Därom vittnar några citat från olika debatter i riksdagen och i kyrkomötet. En särskilt omdebatterad fråga var länge huruvida en lärarina skulle få behålla sin tjänst om

hon gifte sig.

En liten skola med bara ett par klasser upplevs idag som en åtråvärd idyll, och visst var den det i många avseenden. Men ibland kunde den också vara idyllens raka motsats. Det hände ganska ofta att lärarna råkade i luven på varandra.

Ibland kunde man väl lösa konflikterna, men det finns exempel på hur man år efter år odlat en bitter fiendskap, och trots att man arbetat och bott vägg i vägg aldrig växlat ett ord med varandra. Mycket tyder på att eleverna ofta drogs in i konflikterna genom att de ofta tog ställning för den ena eller den andra parten. Den synliga orsaken till konflikterna var oftast något enkelt som lätt kunnat lösas. På djupet fanns dock de olikheter i anställningsförhållanden som gjorde att avundsjuka och missundsamhet förstörde relationerna mellan t.ex. folk- och småskollärare. Småskolläraren hade en lön som var hälften av folkskollärarens, dessutom en bostad som stod långt efter folkskollärarens i standard. Folkskolläraren hade i gengäld större klasser och större spridning på eleverna i ålder. När man tillsatte tillsynslärare blev det i första hand folkskolläraren som utsågs till den uppgiften. Detta medförde att denne fick ta på sig ett större ansvar för skolanläggningen och dess skötsel och fick därigenom en högre status både inom och utom skolan. I och med att det blev flera klasser inom en skola blev förhållandena ofta bättre, och med ökad kunskap och bättre förhållanden löstes problemen efter hand.

Reportage: Staffan Berglind

Konsert i Torsåkers kyrka Söndag 9 maj kl 18.00
Medverkande: Madame Neruda samt Hembygds- och kyrkokören
Välkomna!

Nytt kulturminne i Torsåker

Vad har den kvinnan egentligen gjort för ont som ska drabbas av allt detta...

Det blev den spontana reaktionen från en Torsåkersbo då det stod klart att Ing-Marie Möller-Andersson åter drabbats av oväntat besök vid sin fastighet i centrala Torsåker. Det var en tidig morgon i påskhelgen som Ing-Marie tittade ut genom fönstret och upptäckte att det stod en bil i hennes trädgård. Lite överallt kring bilen låg hennes staket som nu mest påminde om ett plockepinnspel.

– Om jag räknat rätt är det här sjunde gången det händer, svarar Ing-Marie på Korpögats fråga om hur det känns att vara ägare till Torsåkersbygdens mest misshandlade staket.

Den här gången rörde det sig om en Volvo - detta som upplysning till dem som eventuellt deltar i den vadslagning som sägs förekomma i Torsåker kring vilket bilmärke som

kommer farande härnäst genom Ing-Maries staket. Så nu är det dags för nya insatser i spelet kring det märkliga staketet i centrala Torsåker som förväntas bli klassat som kulturminne, eftersom det titt som tätt hamnar på alla Torsåkers-

bors läppar. Själv har dock inte Ing-Marie lika lätt att se något komiskt i det här på samma sätt som kanske andra har:

– Det känns inte så roligt att gång efter annan stå ensam med ett sönderkört staket. Det är märkligt att några smiter och inte tar sitt ansvar. Oftast blir det en massa besvär i kontakter med polis och försäkringsbolag och förhandlingar kring hur staketet ska repareras, säger Ing-Marie.

Den del av tomten som ligger mot Gamla landsvägen är numera skyddad av bastanta stenbumlingar sedan Ing-Marie gett upp sina försök att avgränsa det tomtavsnittet med trästaketet. Beträffande övriga delen av tomten vill Ing-Marie genom Korpögat komma med en liten vädjan:

– Åtminstone ni som bor i Torsåker kan väl försöka att köra lite mindre vårdslöst genom samhället.

Reportage: Staffan Berglind

Torsåkers Elektriska
Bengt Stolpe
Tel. 0290-40135
Mobil 070-2488703

HOO TIMBER

Gammelstillavägen 67
813 94 TORSÅKER

dina Dina Försäkringar
Gestrikebygden

Ring för bästa möjliga erbjudande!
0290-403 83

www.dina.se/gestrike

Byggfirma Roger Gustafsson i Torsåker
Trä Betong Mur och Puts

Roger Gustafsson
Byggnadsarbetare
Tel: 0290-408 71
Mob: 073-907 19 55
roger.gustafsson_@hotmail.com

Torsåkers Bygdegård & Vandrarhem

Vi erbjuder lokaler för

- * Kontor
- * Möten
- * Konferenser
- * Teater
- * Fester

Tel. 0290 - 408 87
Fax. 0290 - 405 37
Mob. 070 - 268 52 63
www.torsakersbygdegard.se

Solbergaleden 28
813 40 Torsåker

Välkommen in till oss!
Magnus, Carola, Helen & Bosse

Vi sätter färg på Din tillvaro

Beckers
nya - hem

Beckers Nya Hem
Skolgatan 13 Hälso. Tel 0290-203 70. Mån-Fr 9-18, Lör 9-14
www.beckersnyahem.se

Nu är snart dags för att sätta upp gärdesgårdar

Gärdesgård av senvuxen gran bindes traditionellt med vidjor

073-7223020
076-0805589

Vet ni något om Krakatau?

Så hände det som ingen trodde skulle kunna hända. Ett vulkanutbrott på Island lamslog nästan all flygtrafik i Europa på grund av askregn från vulkanutbrottet som kunde förstöra flygplanens motorer.

Då dessa rader skrivs i all hast på Korpögats redaktion den 16 april finns inga säkra uppgifter om hur det hela kommer att sluta och hur länge flyget ska stå stilla. De största katastrofala problemen just nu tycks enligt den massmediala rapporteringen vara hur den danska drottningen ska kunna fira sin födelsedag då de kungliga gäster som inbjudits till kalaset kanske inte kan komma och frågor kring hur svenskarna ska kunna ta sig Thailand på semestern. Det är dock inte första gången som den här typen av händelser inträffar och det kan i sammanhanget påpekas att även Torsåker har drabbats av liknande händelser.

Mörker över Europa

Det mest våldsamma vulkanutbrott som inträffat i världen i så kallad modern tid inträffade 26-27 augusti 1883 på vulkanön Krakatau utanför Java i Indonesien. Vulkanen hade inte varit aktiv sedan 1680 och hade mer eller mindre dödförklarats då den plötsligt i maj 1883 började ge konstiga ljud ifrån sig. Den 26-27 augusti exploderade halva vulkanön. Smällen kunde höras 450 mil och tryckvågen orsakade

Vulkanen Krakatau släpper loss

en tsunami med 40 meter höga vågor som dränkte 36.000 människor. Till och med i staden New York kunde man fyra dygn efter katastrofen notera onormala rörelser i vattnet. 18 miljarder kubikmeter aska slungades 60 km upp i luften och bildade ett askmoln som parakerade sig över norra Europa. Efter vad Korpögat just nu kan erfara finns ingen skriftlig dokumentation över de verkningar som drabbade Torsåker och därför får vi utgå ifrån att Torsåker klarade av situationen förhållandevis bra. Däremot vet i att på andra håll i Sverige, bland annat i Östergötland och i delar av Norrland tvingades dåtidens myndigheter förmedla nödhjälpsinsatser för att folk inte skulle svälta ihjäl.

Den enda dokumentation som finns vad gäller Torsåker är muntliga skildringar som levt kvar i

berättarform och således inte är helt tillförlitliga, men det som sagts är att det tog tre år innan Torsåker åter började få normala skördar. Askmolnet hindrade solens strålar att nå jorden, och de närmaste somrarna efter katastrofen blev mycket mörka och blöta. Våren i Torsåker lyste med sin frånvaro och den korta sommar som blev, räckte knappt till för att några blommor skulle kunna slå ut. Potatisen ruttnade bort i jorden och det har bland annat sagts att man körde timmer med häst över Malmjärns is vid midsommartiden. Om någon av Korpögats läsare vet något mera om livet i Torsåker i skuggan av Krakatau-katastrofen, om man läst något eller hört något, tar vi gärna emot uppgifter om det eftersom ämnet nu åter blivit lite aktuellt.

Korpögats redaktion

Hofors Veterinärpraktik
 Leg. veterinär Rosmarie Mähler
 Mottagning efter ö.k.
TIDSBOKNING - 073-51 14 619
 Vardagar kl 8.00 - 10.00
 Centralgatan 32 Butiken Mån-tis 8-17

 Installationer & Service
 070-5826761
 TORSÅKER

Vvs
Teknik
Torsåker
Allt inom VVS
 Fredrik Björklund
 076-8440283
 Innehar F-skatt

 vvsstekniktorsaker@gmail.com

Lite stilla funderingar...

Här i Gammelstilla har tiden inte alls stått stilla. Grannens traktor med snöskopa har brummat mest hela dagarna, rörmokarns buss har synt åka i väg tidigt varje morgon för att tina frusna vattenledningar och horisontalborrarna har haft ett storjobb nere i Avesta.

Och nu är dom uppe i norra Hälsingland och trycker ner sina rör i backen trots tjäle och annat elände. Kanske är det Banverket som ska ha nya rör under jord för alla sina kablar nånstans efter någon järnväg. Dom passar väl på nu när tågen kommer så sällan. Om dom kommer alls.

Själv har jag kört med vår snöslunga varje dag. En som haft bättre kontroll än jag, säger att han varje dag har mätt nytillkommen snö sen i nov. Och att det enligt hans mätningar nu borde vara 230 cm. Men snön trycks ihop varteftersom, den blir väldigt tung och kompakt så snötäcket var bara som mest strax under metern eller så. Utöver vinterolympiaden så har det naturligtvis blivit lite funderingar på andra världsliga problem.

Konferens utan resultat

Den här klimatkonferensen i Köpenhamn gick ju inte alls så bra. Det förvånar mig inte. Ända sen industrialiseringen påbörjades, kanske i början av nittonhundratalet, har dom flesta av oss människor inte gjort annat än smutsat ner på vår lilla jord. Och innan man ens var riktigt klar med att smutsa ner vårt ytvatten, våra jordar, skogar och sjöar så började man riktigt ordentligt smutsa ner vår atmosfär också. Närmast vår lilla jord med en massa dumma luftföroreningar av allehanda slag och lite längre ut

i rymden med en massa mer eller mindre onödigt metallskrot. Som tur är så brinner det upp alldeles av sig själv när det försöker ta sig tillbaka till där det bäst hör hemma. Men våra marknadsstrategier och tillväxtivrare ger sig inte så lätt. Deras idoga strävan efter ännu större marknadsandelar och ännu mera profit medför att de nu ska ha hjälp med att börja smutsa ner en bra bit ner i vår jordskorpa också. Några hundra meter under våra fötter. Jag tänker på vårt radioaktiva avfall som ska ner en bit i allas vår älskade mark, och då blir det naturligtvis lite värre. Dels för att radioaktivt avfall inte alls är att leka med, dels för att det måste förvaras där så otroligt länge. Ända upp till etthundratusen år enligt många utredningar.

Då har det troligen även passerat två eller tre riktigt besvärliga istider och vi vet ju att den senaste istiden stökade om ganska ordenligt på vår planet. Jämfört med dom istiderna så är väl den här lite besvärliga vintern inte ens som en liten pink i Stilla havet.

Men visst är vi människor mycket duktiga. På hundra år har vi lyckats stöka till det ganska ordenligt på vår jord, och allra duktigast är väl EU. Där bestämmer man och lägger sig i det mesta. Men av alla fyrtytretusen anställda och en väldig massa lobbyister så har jag aldrig nåtts av någon information om att någon liten enda av alla dessa, någon gång, ställt frågan till England, Italien, Portugal Finland, Estland eller Turkiet eller dom andra länderna hur de har tänkt förvara det här otrevliga lilla kärnavfallet.

Visst är jag lite orolig för att det på sikt kommer att förorena vårt grundvatten men jag får väl nöja mig med att parkeringslyktorna på min bil är EU-godkända med en

liten stämpel och allt.

För några år sen hörde jag förresten en lite anekdot, jag hoppas den är med sanningen överensstämmande:

– Det var den gamle indianhövdingen som stod på prärien och frågade de inkräktare som med våld skulle ta hans och alla andra indianers mark ifrån dom för sin kommande exploatering;

– Kan man äga luft, kan man äga vatten?

Jag undrar om han sköts på ort och ställe, liksom alla hans släktingar och övriga artfränder? Det tycks ju vara en ful ovana där borta.

Snart kan jag gå ut på Skoludden och fortsätta med mina galna funderingar.

Vet ni förresten varför vår lilla by heter Gammelstilla?

Enligt en ortsnamnsforskare jag hörde på radion betyder det "gamalt vadställe"

Med stillsamma hälsningar:
Arne Engström

Vi utför alla slags VVS-arbeten. Vi samordnar med snickare, plattsättare, elektriker och målare.

Tel. 0290 - 224 93
Fax. 0290 - 217 41
www.hoforsvvs.se

Ring Hofors VVS
Vi lämnar gratis offerter.

P. I. A.

Pensla • Innovation • alternativ

Pin Möller-Andersen

Siltbergsgatan 20, 813 40 COHLEBY

TEL 0290-400 12

**FRISÖR-
ENERGIMASSAGE-
HEALING**

Välkommen att boka tid!

Vi utför plåt, ventilationsarbeten och teknisk isolering (brand, värme, kyla) med plåtbeklädnad

Hör av dig!

Tommy Tiensuu

Tel/fax 0290-40205 070-5929792

Förskola var inget aprilskämt

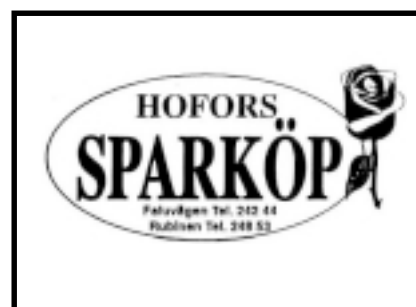
”Privat förskola kan få öppna i Hofors” basunerade tidningen Arbetarbladet ut på både löpsedlar och första sidan den 1 april i år. Många drog på smilbanden i förrvissningen om att detta kunde inte vara något annat än årets aprilskämt i Arbetarbladet, men då tidningen studerades närmare visade det sig att så inte var fallet. Årets aprilskämt utgjordes istället av en uppmaning till Gävleborna att hämta snö på den kommunala snötippen och lägga den i sina trädgårdar för att på så sätt höja vattentemperaturen inför badsäsongen.

Rånbytte: 500 miljarder kronor

Svenska folket har plötsligt blivit 500 miljarder kronor fattigare. Detta sedan SCB tvingats erkänna att man genom felaktiga beräkningar 2006 och 2007 gjorde svenskarna 500 miljarder kronor rikare än dom egentligen var. Felet får tillskrivas den mänskliga faktorn och uppkom bland annat genom att reavinster räknades två gånger eftersom uppgifterna inhämtades från både köpare och säljare. Nu har siffrorna justerats, läser vi på den ekonomiska nättidningstidskriften dagensPS.

Fy på sig kungen

Bensinstölderna ökar i takt med att bensinpriset ökar. 2009 stals bensin för 50 - 55 miljoner kronor, en ökning med 150% sedan början av 1990-talet. 50 miljoner kronor motsvarar c:a 100.000 smitningar, säger Robert Dimmlich, säkerhetsansvarig på Svensk bensinhandel. Förutom renodlade smitningar finns också en och annan vimsig person som helt enkelt glömmer bort att gå in på macken och betala för sig efter tankningen. Det har både kungen och Carola gjort, skriver tidningen Norra Västerbotten.

Dalgränsens Mekaniska

0290-43082

Årsmöte i

Föreningen Kråknäsjärnet

Torsdagen den 20 maj klockan 19.00
föreningslokalen: Gammelstillavägen 7

Förutom de vanliga årsmötesförhandlingarna kommer professor Kjell Knutsson och håller ett öppet föredrag för oss medlemmar, sina studenter och övriga intresserade under temat ” Skandinaviens pionjärbosättning - ett samnordiskt projekt”.

Han presenterar här delar av sitt kommande föredrag vid MESO 2010 (Världskongressen i äldre stenåldersarkeologi) i september i år i Santander, Spanien. Hans grävningar, fynd och resultat från Torsåker mm kommer här att läggas fram i sitt nya sammanhang. Föredraget hos oss är på svenska

FIKA

Alla är Hjärtligt Välkomna!

Samarr:

Styrelsen

Torsåkers forskningsstation

Tillbaka till Mukimbungu

Tog farväl av mina föräldrar och vänner i Torsåker. Det kändes dyrbart och tryggt att få lämna sina kära åt Herren då man skildes ifrån dem för att kanske aldrig mer få se dem...

Så skrev Fredrik Hammarstedt från Torsåker i sina dagbok den 26 juli 1886. Han hade nyss sett sin hembygd försvinna i fjärran med en känsla av att han kanske aldrig mer skall få se den, och så blev det också. Den korta tid som återstod av hans liv skulle komma att helt domineras av det uppdrag som han ansåg sig ha fått direkt av Gud - att viga sitt liv åt att Afrika skulle få uppleva samma religiösa väckelse som han nyligen fått uppleva hemma i Torsåker.

Fredrik Hammarstedt föddes i Berg i Torsåker den 9 juni 1861. Väckelserörelsen hade med stormsteg omfamnat hela Torsåkersbygden, något som slutligen ledde till inrättandet av en friförsamling som officiellt startades 1875 då Torsåkers missionskyrka uppfördes. Även Fredrik kom att omfattas av väckelsen i Torsåker men hade betydligt vidare ambitioner än att predika Guds ord hemma i Torsåker. 20 år gammal reste han till missionskolan i Kristinehamn för att utbilda sig till missionär. Under vistelsen i Värmland träffade han en ung flicka vid namn Anna Andersson från Mangskog, en liten ort i Värmland som i likhet med Torsåker hade fått väckelserörelsens vindar över sig. Fredrik och Anna trolovade sig men deras öde var inte att få leva tillsammans eftersom Gud ansågs vara viktigare än kärleken.

Fängelsebesök

Då Fredrik fullgjort sin missionärs-

Hammarstedts barndomshem i Berg

utbildning skickades han genast ut på sitt första uppdrag. Tillsammans med missionären Karl Edvard Karlsson reste han till Archangelsk i Ryssland för att missionera bland samojederna i ett projekt som blev det mest misslyckade missionsprojekt som någonsin drabbat Svenska Missionsförbundet. Av en orsak som aldrig blev känd i Sverige råkade Karlsson och Hammarstedt hamna på kollisionskurs med andra kristna grupper i Archangelsk, vilket resulterade i att de anmäldes till myndigheterna för att ha bedrivit omstörtande verksamhet bland samojederna. Karlsson och Hammarstedt kastades brutalt i fängelset och fick förhandlas loss via den svenska utrikesministern. Med nöd och näppe lyckades de levande ta sig tillbaka till Sverige där Karlsson genast avdelades för ett nytt uppdrag till Alaska.

Samtidigt som Karlsson och Hammarstedt återvände till Sverige kom missionären Nils Westlind hem från Kongo där han tillsammans med missionären Karl Johan Pettersson från Arboga arbetat åt Livingstone-missionen i ett samarbete som initierats av Svenska Missionsförbundet. Nils Westlind var en trygg värmlänning från Torsby och redan som barn var han en utmärkt språkbegåvning. Som missionär hade han hamnat vid Kongofloden där han blev verksam vid missionsstationen Mukimbungu, en missionsstation som Livingstone-missionen mer

eller mindre tvingades överge sedan flertalet av de missionärer som bemannade stationen insjuknat och avlidit i febersjukdomar. Nu hade Westlind rest hem till Sverige med erbjudande till Svenska Missionsförbundet om att få ta över den havererade missionsstationen. Som språkforskare erbjöd han sig även att översätta Bibeln till det inhemska språket kikongo som talades vid Kongofloden.

Till Afrika

I missionsförbundets ledning jublade man inför Westlinds förslag. Något bättre tillfälle än det här kunde knappast uppkomma för att sprida det kristna evangeliet i Afrika. På stående fot uppdrogs Westlind att återvända till Kongo för att blåsa liv i missionsstationen Mukimbungu för att därifrån etablera flera missionsstationer i området och försöka åstadkomma samma andliga väckelse som skett i Sverige. Westlind begärde att få tre ytterligare missionärer med sig till Kongo och den för tillfället arbetslöse Fredrik Hammarstedt från Torsåker blev den första som togs ut för uppdraget. Förutom honom rekryterades missionärerna Karl Johan Nilsson från Norrbärke och Karl Fredrik André från Söne socken utanför Skara.

Av Hammarstedts dagbok framgår att resan till Mukimbungu startades från Torsåker den 26 juli 1886. Första anhalten var Jönköping där Hammarstedt skulle sammanträffa med de övriga tre missionärerna för gemensam resa till Mukimbungu. I Jönköping träffade han även Anna Andersson som rest från hemmet i Mangskog till Jönköping för att ta ett sista farväl av sin älskade Fredrik. Därvid berättade hon för honom att även hon beslutat sig för att bli missionär för att söka sig till Mukimbungu. De sista

ord som utväxlades mellan de två i avskedets stund var:

”Vi möts i Mukimbungu”

Lars Fredrik Hammarstedt Anna Andersson

På kvällen den 3 augusti 1886 skriver Lars Fredrik Hammarstedt i sin dagbok i anslutning till hans avsked av Anna:

Tog farväl av min trolovade jämte flera vänner. Det kändes nog bittert att skiljas, men på samma gång tröstefullt vid tanken på att vi gjorde det för Herrens skull.

Resan från Torsåker till Mukimbungu tog 132 dygn, och redan då Hammarstedt på kvällen den 5 december 1886 utmattad anlände till Mukimbungu hade han fått de första känningarna av klimatfebersjukdom. Sjukdomen kom och gick i skov i olika omgångar men efter några månader började sjukdomen ta över. Även Westlind, Nilsson och André insjuknade och tidvis avstannade arbetet på missionsstationen helt till följd av sjukdom hos missionärerna.

Sista anteckningen i Hammarstedts dagbok är från den 20 februari 1887:

Det är söndagsmorgon.

Infödningarna som hava reda på det hava styrt ut sig och klätt sig i brokiga tygstycken och pärlband, åtskilliga i skjortor skänkta av missionens vänner i Sverige. Det ringer nu till samling. Jag är matt efter febern. Solen värmer starkt så att det inverkar menligt på hälsan. Westlind är mycket sjuk och Andrée är även klen. Jag skulle för några timmar vilja vara förflyttad härifrån till mina kära i Sverige eller, vad bättre vore, för evigt skild från denna jorden och vara hemma vid Herren...

Fyra dagar senare blev Hammarstedt skild från det jordiska och jordfästes omgående. Officiant vid jordfästningen var Westlind som själv var så sjuk att några infödingar vid missionsstationen fick bära honom från bostaden till den provisoriskt uppförda kyrkan. Sittande i sin stol genomförde han en mycket kort jordfästningsakt innan han bars hem igen.

Anna uppfyller sitt löfte

Där kunde historien om Fredrik Hammarstedt ha varit slut, men så blev det inte. I Stockholm, närmare bestämt vid Elsa Borgs bibelkvinnohem i stadsdelen Vita Bergen, fanns hans trolovade Anna Andersson som genomgick utbildning till missionär för att få komma till Mukimbungu. Nu hade hon fått det tragiska budet att hennes fästman dukat under i Kongo, något som inte hindrade henne från att fullfölja sin utbildning till missionär. Då den var fullgjord gav hon sig genast av till Afrika i sällskap med två andra unga kvinnliga missionärer, Wilhelmina Svensson och Elisabet Karlsson. Innan avfärden hölls en särskild gudstjänst i Stockholm där en fullsatt kyrka bad om Guds välsignelse över de tre kvinnorna och deras resa till Mukimbungu. De tre kvinnorna, som kom att bli Sveriges första kvinnliga missionärer i Afrika hade skrivit avtal med Svenska Missionsförbundet om tjänstgöring i Afrika under tre år men historien kring Sveriges första kvinnliga missionärer i Afrika blev ett dystert kapitel i Svenska Missionsförbundets historia. Då de tre åren var till ända hade alla tre dukat under i febersjukdomar. Ingen av dem kom att återse Sverige. Anna Andersson avled i Mukimbungu den 22 januari 1889 och hennes jordfästning blev lite speciell. Då Westlind skulle jordfästa henne gjorde han något som enligt den tidens kyrkliga ord-

ning var strängeligen förbjudet. Han lade henne i samma grav som hennes fästman Fredrik varpå han gjorde en anmälan till Svenska Missionsförbundet i Stockholm att han frångått gällande bestämmelser kring jordfästningar men att han ansåg sig ha skäl att göra detta. Enligt dåtidens regler måste en man och en kvinna vara gifta med varandra för att få begravas i samma grav, men här valde Westlind att göra ett undantag för dessa två unga människor som fick offra sina liv för att Afrikas folk skulle få höra om Jesus. Kanske såg Westlind det som en kär plikt att få infria det löfte som Fredrik och Anna gett till varandra sista gången de träffades: ”Vi möts i Mukimbungu”.

Lars Fredrik Hammarstedts och Anna Anderssons gemensamma grav vid Mukimbungu

Stor kristen församling

Det pionjärabete som svenska missionärer utförde vid Mukimbungu resulterade i att det idag finns en kristen församling med en minst sagt blomstrande verksamhet. Församlingen räknar idag 1400 medlemmar från ett 40-tal byar. Verksamheten omfattar bland annat åtta körer, scoutverksamhet, söndagsskola, primärskola,

forts. fr. sidan 15

sekundärskola samt en mindre sjukvårdsklinik. För några år sedan började församlingsborna i Mukimbungu att intressera sig för församlingens historia. Därvid fann man att det var missionärer från Sverige som ursprungligen grundade församlingen och att nästan alla svenskar som kom till Mukimbungu fick offra sina liv i sitt arbete för att grunda en församling i Mukimbungu. 2001 började man ta kontakter med Sverige för att lära sig lite mer om detta avlägsna land och få veta lite mer om Westlind och Hammarstedt och att om möjligt få en vänförsamling i Sverige. Flera församlingar nappade på erbjudandet, bland annat Rimforsa och Kisa missionsförsamlingar.

Till minne av pionjärer

Den 10-11 april i år arrangerades ett särskilt missionsseminarium i Torsby som en gång var missionären och missionsstationschefen Nils Westlinds hembygd. Seminariet hölls på Vägsjöfors herrgård norr om Torsby och avslutades med en särskild gudstjänst i Torsby missionskyrka. Syftet med seminariet var att hedra minnet av de svenka missionärerna samt att

Kyrkan vid Mukimbungu missionsstation idag. Färdigställd 1899 genom bl.a. gåvor från Sverige. Som synes är underhåll av kyrkobyggnader inte lika högprioriterat som i Sverige.

göra en uppstart inför ett fördjupat samarbete med Mukimbungu. Inför seminariet kom även en förfrågan till Torsåker om att delta med anledning av att Hammarstedt blev den allra första av de svenska missionärerna som fick offra sitt liv för Mukimbungu. Vid seminariet deltog flera av den moderna generationens Kongomissionärer som under 1900-talet kunde resa till Kongofloden med medicinsk profylax mot de febersjukdomar som härjade där, och som därmed inte behövde offra sina liv. De kunde bland annat berätta om att Svenska

Missionsförbundet hade bestämt att de missionärer som under 1800-talet avled under sitt uppdrag vid Kongo-floden om möjligt skulle jordfästas enligt svensk sed och begravas i kistor. Problemet var att bräder under 1800-talet var ett okänt

begrepp vid Kongo-floden. När man hemma i Sverige gjorde de trälårar som innehöll material till skolor och sjukstugor som från skickades till missionsstationerna vid Kongofloden, tillverkades dessa lårar av bräder som var två meter långa för att de senare skulle kunna användas för likkistor till missionärerna.

Under seminariet medverkade bland annat medlemmar från Rimforsa missionsförsamling som berättade om Mukimbungu och visade bilder från en resa man gjort dit. Av berättelserna framgick att en ordinär gudstjänst i Mukimbungu pågår i c:a fyra timmar med ett stort inslag av sång och musik. Enligt gudstjänstordningen skall församlingens samtliga åtta köror vid gudstjänsterna framföra ett eget sångprogram. En av resans deltagare blev mäktigt imponerad av körsången i Mukimbungu och den sångkultur som råder vid Kongofloden och han förmedlade följande intryck till oss som deltog i seminariet

– Om det är sant att det skall sjungas i himlen får vi hoppas att folket vid Kongofloden tar hand om den saken. Det blir nog betydligt trevligare än att sitta och sjunga gamla psalmer...

En av församlingens åtta köror

Text: Staffan Berglind

Foto: Inga-Maj Gustafsson, Staffan Berglind och Kristina Andréen

Kära brudpar...

Staffans krönika

Torsåkersbygden har blivit känt och beryktat för mycket. Inte minst för dess stora gårdar, eller bostadshus kanske man hellre skulle vilja säga med dagens terminologi.

Främst är det kanske de gamla anrika bergsmansgårdarna som lite grann fått ge Torsåkersbygden dess prägel. Med sina vit-gröna fasadfärger och sina speciella fönster fick de bland annat stå modell då 55-plushusen för något år sedan uppfördes i centrala Torsåker. Här finns även andra gårdar som kanske mer faller in under begreppen bondhemman och som ruvar på ett stort kulturhistoriskt värde.

I början av 1900-talet spred sig Hembygdsrörelsen över Sverige, en rörelse som började redan under 1700-talet och som sedan kom att utmynna i ett stort antal hembygdsföreningar. I Hembygdsrörelsens regi kom även ett antal bokverk som handlade om gårdar i Gästrikland och Hälsingland. En av dessa böcker kom 1940 och fick titeln *Bygdegårdar Gästrikland* med undertiteln *Gästrikland och dess gårdar i ord och bild*. Vid den tiden hade ordet bygdegård en något annan betydelse mot idag. En bygdegård var en gård som kunde anses varar representativ för den bygd i vilken den hade uppförts. I bokens förord berättas om hur boken kommit till. Där sägs bland annat: "Vår förhoppning är att arbetet på så sätt i någon mån skall kunna bidra till att stärka känslan av samband mellan gårdagen och morgondagen, mellan de fäder vi fått vår bygd ifrån och de barn till vilka vi en gång skola lämna den i arv".

Om man i det gedigna bokverket slår upp Torsåker ser man genast

Representativ för sin bygd

att Torsåker inte behöver skämmas för sig i sällskapet. Här finns beskrivningar av gårdar i Torsåkers byar med foto på boningshuset, uppgifter om gårdens areal, foto på ägaren samt uppgift om ägarens barn för att ge läsaren en vink om vem nästa ägare kommer att bli. Oftast finns även uppgift om hur ägaren kommit i åtnjutande av gården. Allt som oftast står "gården i släktens ägo sedan 1847" eller kanske "släkten härstammar sedan 1700-talet från en smedsläkt i Tjärnäs".

Bröllopsbesvär

Många av dessa gamla gårdar finns ännu kvar och idag kanske man kan undra lite över byggnadernas storlek. Hade de gamla bergsmännen och storbönderna verkligen så många barn att gårdarna måste byggas så stora? Nja, nu var det kanske inte främst antalet familjemedlemmar som styrde byggnadernas storlek. Gården skulle även vara ett slags varumärke för den släkt som huserade där och därför blev dessa gårdar oftast väl tilltagna vad gäller storleken eftersom det vid den tid då

dessa gårdar uppfördes rådde ett visst välstånd i Torsåker. Stora pampiga gårdar ansågs också vara en investering för framtiden.

Lite skämtsamt har man sagt att Torsåkers bergsmansgårdar och bondgårdar var uppförda för att det skulle hållas bröllop där.

Vanligtvis blev det också ett bröllop där en gång under varje generation och därför ska ingen behöva säga att de uppfördes förgäves. Vid bröllop behövdes bland annat den stora salen som var ett av de obligatorium som krävdes för att en gård skulle betraktas som välbärgad.

Bröllop på en bergsmansgård eller ett större bondhemman blev vanligtvis en folkfest som pågick i flera dagar när släkt och vänner strömmade till från när och fjärran.

Efter vigseln i kyrkan väntade bröllopsmiddag i den stora salen och i anslutning till middagen skulle alla tal hållas till brudparet. Någon utskriften talarlista existerade inte utan hundratals år av erfarenhet hade format den ordning enligt vilken det skulle talas. Först ut på plan var alltid brudens far. Seden

forts. fr. sidan 17

krävde att det var han som skulle inleda serien av tal och säga några väl valda ord som t.ex ”jag känner inte att jag förlorat en dotter, utan jag känner att har vunnit en son” eller något i den stilen. Sedan följde övriga släktingar och vänner efter ett givet mönster, och mot slutet fanns även plats för övriga. Bröllop var vid den tiden även ett gyllene tillfälle att träffas och kanske skapa en del affärskontakter, och från en av Torsåkers byar berättas om just ett sådant tillfälle. En av byns bönder som deltog i högtidligheterna satt otåligt och avlyssnade det ena talet efter det andra i väntan på att det skulle bli rätt tillfälle för honom att säga några ord. Då tillfället kom knac-

kade han i glaset, reste sig upp och sa med myndig stämma:

– Kära brudpar, även jag vill sälla mig till den skara som på denna högtidsdag önskar er allt gott inför framtiden. Må det förbund som ni i Herrens heliga namn ingått idag bli till rik välsignelse för denna gård där gångna slakten har strävat och för de barn som skall komma för att en dag axla det ansvar för gården som skall bli dem givet. Och när jag nu ändå har ordet och så många av Torsåkers bönder äro samlade här idag under ett och samma tak skulle jag vilja ta tillfället i akt och passa på att fråga om det är någon som har några smågrisar att sälja...

Reportage: Staffan Berglind

Värmlänning med passion

8-årige Benjamin Grimm från Segmon i Värmland har nominerats till Stockholms filmfestival Juniors tävling ”1 minut film”. Filmfestivalen indelas i tre olika kategorier filmproducenter, barn 6-11 år, unga 12-16 år och Arlpriset som utdelas till bästa miljöfilm. Benjamin Grimms bidrag är en kärlekshistoria inspelad med hjälp av legofigurer, och filmens namn är ”Överkörd kärlek”.

Benjamnis mamma Lise-Lott berättar för Norra Värmlands Tidning att Benjamins filmer har en starkt självbiografisk karaktär eftersom det alltid är hans egna kärleksäventyr som ligger bakom produktionerna. Beträffande den första kärleksfilmen han gjorde som fyraåring stod det ”Till Wilma” i sluttexterna, för att det inte skulle bli några missförstånd kring vem som var filmens inspirationskälla.

Får inte bli revolverman

En man i Dalarna har ansökt om vapenlicens för en revolver som han anser att han måste ha som skydd mot rovdjur då han hugger ved på sitt skogsskifte. Då Länsstyrelsen avslag mannens begäran överlämnade han ärendet till Länsrätten i Mora. Även där blev det avslag varvid mannen överklagade till Regeringsrätten som beslutade att inte ta upp ärendet, vilket innebär att Länsrättens dom står fast, läser vi i Dalarnas Tidningar.

TOR-CENTER
ICA BUTIKEN TORSÅKER 0290-401 03

**Butiken
mitt i byn**

Paketutlämning

**ATG-ombud
Svenska Spel
Apoteksutlämning**

Öppet:
**Måndag - fredag
9.30 - 20.00**
Lördag 9.30 - 19.00
Söndag 11.00 - 19.00

**STORVIKS
JÄRNHANDEL AB**
Gruvvägen 49, 81230 Storvik
Tel. 0290-10051

Öppet mån - fre 9-18 Lörd 10-13

**Välkommen till oss
Vi har det mesta
till de flesta**

TOA-LÄTT®
katt och smådjursströ

Bergabacken
Levande pelargonmuseet

Öppettider maj-juni:
Lördag kl 11-15
Mån-Dag kl 11-15
Midsommar stängt

Öppettider juli-aug:
Onsdag, torsdag, fredag
och söndag kl 11-15

Städningar - Kraker - Presentor - Café - Postorder
Bergvägen 25, 813 96 Torsåker
tfn 0290-40114 • info@bergabacken.se • www.bergabacken.se

Gästis
0290-40940
Fullständiga rättigheter

Sommartider

Mån-tor 12-22

Fre-lör 12-23

Sön 12-21

Musiklivet fortsätter att frodas i Torsåker

Sedan tidigare är vi ju bortskämda med vårt lokala kulturutbud i Torsåker.

Vi har ju som bekant den internationellt kända Bluegrass-festivalen i juli varje år, egen lokalrevy, folkmusik av olika slag, musikshow med 60-tals musik nu i april samt många andra kulturaktiviteter.

Tzeitel är ett av de senare inslagen i vår lokala musikkultur som spelar klezmer. Gruppen blandar traditionell klezmer med eget nyskrivet material. I deras musik ryms fartfyllda glödande improvisationer, men också skira små melodier. Musiken berättar om glädje och sorg, hopp och förtvivlan och förstås om kärleken.

Främst framför man instrumentalmusik, men en och annan sång letar sig in bland melodierna.

Musiken har sitt ursprung i den musik som framfördes av judiska spelmän i Öst- och Centraleuropa fram till 2:a världskriget. Den moderna klezmer-musiken har dock väldigt lite gemensamt med sin anfader. Klezmermusiken har influen-

Anna Cochran-Violin, Sara Fridholm-Dragspel och sång, samt Christopher A Bång-Kontrabas

rats starkt av bland annat Östeuropeisk folkmusik och romernas musik. När många Östeuropeiska judar flyttade till USA i slutet på 1800-talet och början av 1900-talet och tog med sig musiken påverkades den dessutom så småningom av amerikansk populärmusik, främst jazzen.

Gruppens medlemmar träffades på Musikhögskolan i Göteborg där det gemensamma intresset för folkmusik blev drivkraften. Efter år av samspel utvecklades det som skulle bli trion Tzeitel.

Reportage: Lasse Ström

Nu är snart sommar och då blir det som vanligt LOPPIS på Tors Loge

Observera att det är lördagen den **12 juni 10.00-15.00**. (Det är ändrat i år p.g.a. prinsessbröllop, veckan före midsommar). **Olle 0706553237**

**Gå en studiecirkel!
Få hjälp, stöd
och lokal hos oss!**

**Studieförbundet
Vuxenskolan**
Hofors / Torsåker
hofors@sv.se , www.sv.se/hofors
0290-76 50 70, Hantverkargatan 21

**HOFORS
AutoService AB**

VOLVO RENAULT

M E C A
CAR SERVICE

**Hyrbilar
Service
Reservdelar
Bilplåt**

Faluvägen 73, Hofors
Tel: 0290-230 30
Fax: 0290-232 33

MJ:s

Tel. 0290-42144
070-607 72 46

Stort sortiment av bl.a.

**GOLVVIRKE
PLANKTIMMER
BREDA FURUGOLV**

Allt inom Byggnadsmaterial! Gäddede-
Hammarby

Vi ger dig råd och tips!

Personlig service!

Välkommen till oss

Roger & Micke

Mån-Fre 7 - 18

Lördag 9 - 13 Stuvik

Wälipint Byggnadsmaterial AB

Wälipint
Byggnadsmaterial

Nya Bils 80

ABB
Hofors

Näsbyvägen 60 - 812 00 STORVIK - Tel: 0290-10440

HOFORS
PLATTSÄTTNING AB

**När det
gäller
badrum**

Vi har våtrumsbehörighet

Kakelbutiken, Storvik
Tel/Fax 0290-10489

Diesel - Eldningsolja - Spånbalor - Transporter

LINDROTH'S ÅKERI

www.lindrothsakeri.se

Swea energi

070-370 00 26

070-370 01 66

SKYLIFT UTHYRES

Godkänd & besiktigad
2010

längd 12,5 meter

L-G Wihren

Tel: 070 - 6697361

Hästbo Torsåker

Vi fortsätter med Rune Sundbergs minnesanteckningar

10 ÅRS JUBILEUM

År 1920 firade 10 års jubileum. Kassören Anders Andersson som haft detta uppdrag sedan föreningen bildats erhöll vid detta tillfälle en pokal. Pokalen har senare återskänkts till föreningen och finnes fortfarande i dess ägo.

År 1921 ägnades stort intresse för skidsporten. Man anordnade ungdomstävlingar, serietävlingar för juniorer och seniorer samt en tävling på 60 km. Till denna tävling skänkte handlare Albert Norlin 100 kr, för vilket man beslöt inhöpa en medalj av guld. Vem som erövrade medaljen är okänt.

Fotbollsplanen som föreningen arrenderat av gästgivaren Arvid Blomkvist redan från 1911 måste omläggas på grund av att nya vägar till Gammelstilla kom att beröra den då befintliga planen. Till detta uppmanades samtliga medlemmar att utföra frivilligt arbete. Till de arbetare som eventuellt måste anställas beslöts att betala 1 krona per timme.

År 1924 deltog två av föreningens skidåkare i Vasaloppet samt i Svenska Skidspelet i Filipstad. Dessa två kom att helt dominera skidsporten inom den egna föreningen under de efterföljande åren. Inom det egna distriktet deltog de med stor framgång och var en stor tillgång för föreningen. De sporrade många andra till goda resultat och återfanns alltid i toppen när det gällde lagtävling. De som vi avser är Elis Berglund och Bertil Boström. Namn som man tillsammans med dessa två kan nämna är Göte Lindgren, Erik Lindgren, Gösta Forsell, Bernhard Eriksson, Kalle Bäck m. fl.

År 1926 uppdrogs åt föreningen att anordna en av länets största skidtävlingar för, som det stod i inbjudan, i länet fast bosatta män och ynglingar över 18 år.

I tävlingen startade 31 tävlande, varav 11 juniorer. Från TIF startade 5 stycken. Tävlingsbana mätte 50 kilometer.

Segrare i tävlingen blev Jonas Persson, Arböd. 2:a Olle Lingvall, Holmsveden. 3:a Karl Sundkvist, Holmsveden. 4:a Bertil Boström Torsåkers IF. Elis Berglund kom på sjunde plats.

Av juniorerna kom Göte Lindgren på andra plats.

I lagtävlingen vann Holmsvedens IF, 2:a Torsåkers IF och på tredje plats kom Bollnäs GIF.

Torsåkers Sockens Blomsterfond

Istället för blommor i samband med jordfästning tänk på Torsåkers Sockens Blomsterfond

Tel: 40002

www.torsakerssockensblomsterfond.se

Bankgiro: 5545-3641

Föreningens skidåkare deltog även i skidbudhavlen Falun - Gävle och hamnade på en hedrande tredje plats.

Elis Berglund blev samma år distriktsmästare på cykel 100 km. Föreningen erövrade andra lagpris på 10 km. och 100 km.

1927 insjuknade Elis Berglund i en svårartad sjukdom som skulle sätta punkt på hans fortsatta idrottskarriär. Han avled senare. Trots hans frånvaro segrade föreningens skidåkare budhavlen på skidor Gävle - Falun.

EGEN IDROTTSPLATS

Efterföljande år började man diskutera inköp av mark för en egen idrottsplats, diskussioner fördes med ägaren av marken vid idrottsplatsen Särsta backe, något köp kom ej till stånd.

Särsta backe blev också platsen för föreningens nöjesverksamhet. Här byggdes en dansbana samt en serveringskiosk som också användes som omklädningsrum för fotbollsspelarna. Vid vackert väder fick intelligande skogsbacke utgöra plats för omklädning. Tidigare var man hänvisad till en fallfärdig lada som saknade dörr. Ingången utgjordes av en öppning i väggen c:a 1,5 meter från marken. Vatten för tvättning fick bäras i hinkar från en fastighet belägen c:a 100 meter bort.

Bakom fotbollsplanens ena kortsida beboddes en liten stuga av "gubben Ahlén", som var allt annat än vänligt inställd till fotbollsspelandet. Hamnade en fotboll inne på hans tomt var den förlorad för all framtid om man inte hann före för att rädda den, annars var Ahlén före på bollen med något tillhygge så att bollen var obrukbar för framtida bruk.

Text: Rune Sundberg

BILDELSKEDJAN

AT Bildelar Hofors
Storgatan 33

Tel 0290-20220

www.adcenter.nu

Välkommen till oss!
Härligheter
Helena och Loren

HÄRSTUDIO
Torpgratan 35, Starvik Tel 0290-12161

ByggCentralen AB

Allt inom bygg
Ring för fri offert

Richard Larsson
Tel. 070-721 47 50
Adress: Trångbön 8
81394 Torsåker

Rikard Juhlin
Tel. 070-791 71 73

HANSSONS
KONDITION

Beställ hos oss:
Smörgåsar - Smörgåstårter - Sallader
Tårter - Bakelser - Fikabröd
Rubinen Hofors Tel. 0290-27300

Lingwalls
Mek & VVS

Firmen grundad 1903
Håkan Elfström
Prästhyttan
Tel. 0290-40071
Mobil 070-656 49 11

Hofors
Bilvård Service

Tel 0290-235 15, 076 241 03 18
LACKFÖRSEGLING - TEXTILTVÄTT
HANDTVÄTT - SERVICE
FRAMVAGNS/FYRHJULSTINSTÄLLNING
DÄCK OCH FÄLG

Torsåkers
Fotohistoriska
Sällskap

Besök
www.fotohistoriska.se
och se bilder från Torsåker

Torsåkers
Fotohistoriska
Sällskap

1950-talet – som jag minns det

1950 var jag 11 år och bodde i Eltebo. Jag gick i Eltebo skola där byns alla ungar undervisades i samma klassrum, allt ifrån 1:an till 7:an. Det var en trygg miljö att växa upp i något man skulle unna dagens skolbarn.

Fritiden tillbringades vintertid på Eltebosjön is där det spelades ishockey med hemmagjorda klubbor och en bit av en gran i lämplig storlek som puck. Sommartid var det fiske och fotboll som upptog den mesta tiden. När det gällde nöjen var bio i Torsåker det mest förekommande. Eftersom avståndet till Torsåker var ca fem kilometer var det cykel vid barmark och spark vintertid som gällde.

Pretentionerna på nöjen växte
Då i början av 1950-talet arrangerade Torsåkers IF danser på Grand. Detta blev det nya målet i nöjesutbudet. Problemet var att varken jag eller mina kompisar kunde dansa, men det löste sej tack vare två vänliga tjejer i bekantskapskretsen. Med hjälp av en vevgrammofon och Glenn Millers "Moonlighth serenade" inhämtades de nödvändiga grundkunskaperna. Efter ett antal kvällar ansåg våra instruktörer och lärare att vi utan problem skulle kunna föra en dam på dansgolvet.

Söndagskvällen kom och vi infann oss mangrant och med stora förväntningar på dansen. Vem som råkade ut för mej i premiärdansen har jag inget minne av, men ber om ursäkt i efterhand. Problemet var att orkestern spelade i en helt annan takt än Glenn Miller och då körde det ihop sej, minst sagt. Jag ville men inte mina ben. Med stor avund satt jag resten av kvällen och tittade på dom som kunde dan-

1950- talsbild från Internet

sa. Det såg ju så enkelt ut, men var ändå så svårt. Efter ytterligare träning i vardagsrummet kom jag bättre överens med mina ben och dansade i fortsättningen förhållandevis obehindrat.

Kända orkestrar

Det nya målet i vår nöjeslystnad blev lördagarnas danser i Parkhallen, Storvik. Det vi idag kallar för dansband fanns inte vid denna tid. Det var oftast eliten bland svenska jazzorkestrar som stod för musiken. Den mest kända orkestern, och som drog mest danspublik var Thore Erlings orkester tack vare sina radioframträdanden. Seymour Österwall, Leif Kronlund, Andrew Walther, Artur Österwall (bror till Seymour) Ernie Englund mfl. var orkesterledare som turnerade flitigt. Flera av dåtidens dansorkestrar bestod av 10-15 musiker. Jag minns särskilt ett tillfälle på Grand när Andrew Walters orkester stod för dansmusiken och nya låtar skulle påannonseras. Påannonseringen sköttes av gängets "trummis" som var känd under namnet "Tompas-Jan". Han slog en elegant trumvirvel tog mikrofonen och kungjorde: Nu ska vi spela nå-

gonting speciellt för damerna. Det blir en Blues.

Blöta och kalla fötter

Att ta sej från Eltebo till Parkhallen i Storvik var inga problem. Det var bara att ta kvällståget från anhalten. Hemresan var betydligt mer problematiskt eftersom det inte gick några nattåg. Ibland lyckades vi få skjuts med bekanta från Torsåker. Men många gånger gick vi hem efter halvt igensnöade vägar draperade i lågskor. Det tog tid att få upp värmen efter en sådan promenad.

Jag bodde i Eltebo till 1955 när mina föräldrar köpte hus i Lillån, Hofors. Att flytta från Eltebo till Hofors var för en 16-årig yngling som att flytta till New York. Upplysta gator, tre biografier, Folkets hus med artistuppträdanden, musikaffär med ett bra sortiment av skivor, och allt inom gångavstånd. Det var fantastiskt.

Tuffa tjejer, blyga pojkar

Folkets Hus hade sommartid ett stort utbud av aktiviteter. Allsångskvällarna varje torsdag var mycket välbesökta. Varje sommar arrangerades också Barnens dag. Det var

en tillställning som pågick en hel helg, alltid med ett stort tivoli. Vid ett tillfälle hade det medverkande tivolit arrangerat två motorcykelakrobater som åkte på vägarna i en stor trätunna. Åskådarplatserna var uppbyggda så att man såg över kanten på denna jättetunna. Det var ett fascinerande skådespel att se dessa två killar åka runt på den lodräta väggen samtidigt. Dom framförde sina motorcyklar liggande, stående och sittande baklänges, allt till publikens jubel. När föreställningen var slut förkunnade en av aktörerna att om någon i publiken var intresserad av att åka med några varv var det bara att säga till. En vild palaver utbröt i gänget som jag stod tillsammans med. Alla pekade på varandra med uppmaningar som "passa på nu, du som är så tuff" men ingen av killarna vågade. Då klev en av tjejerna i gänget fram till kanten och ropade: "Jag kommer". Vördnadsfullt, och med en hel del beundran lämnade publiken plats åt denna oförvägna tjej som efter en stund släpptes in på arenan. Utan någon som helst tvekan antrade hon sin plats bakom förraren och åkte med ett tiotal varv till publikens applåder.

En annan höjdpunkt vid denna barnens dagstillställning var filmvisningen i A-salen. Eftersom jag då som idag är mycket intresserad av musik var denna filmvisning fantastisk. Där visades journalfilmer med dåtidens stora jazzlegender. Där fanns Louis Armstrong, Benny Goodman, Harry James, Glenn Miller, Duke Ellington, med många flera. Sångerskor som Ella Fitzgerald, Welma Middleton, Bessie Smith och bluesdrottningen Billie Holiday fanns också med. Det var vid den här tiden som rockmusiken började nå Sverige. Första gången jag hörde Elvis Presley var på en gammal Duxradio som brorsan och jag hade på

vårt rum. Av en tillfällighet lyckades jag ratta in amerikanska arméns radiostation i Västtyskland och det halvtimmesprogram med bara rockmusik som sändes ställde alla andra musikupplevelser i skuggan. Sveriges radio var väldigt dåliga på att ta till sej nya influenser. Det enda program som sände lite nytt från England och USA var Sveriges Bilradio med C-G Hammarlund. Detta program bevakades noga varje lördagseftermiddag. Där fanns oftast någonting av det nya att ta till sej. Annars var det Radio Luxemburg och den Amerikanska armén som fick stå för underhållningen. När rockvågen så småningom invaderade Sverige blev det med en fullkomlig explosion. Alla de senaste skivorna blev snabbt tillgängliga även här. Den framväxande rockeran fick till följd att svenska "Rockkungar" etablerade sej på marknaden och drog mycket folk vid sina framträdanden. Dom blev snabbt mycket omskrivna som idoler hos många ungdomar. Senare kom även all total omvandling av det svenska populärmusiken som bär spår ännu idag. Vilken härlig tid att minnas!

Johnny i Älbron

Optikern
Centralgatan 13 Hofors
Tel. 0290 - 200 47

**Har NI slöa
knivar, saxar, yxor, liar**
Vänd er till MEJ
**Ring: 0290-40274 eller
070-2254530**

JP BETONG
Gästrikland Dalarna

**BENGT ANDERSSON
YGG & KONSULT**

Anders Ers Väg 3 Mob. 070-342 42 36
813 91 Hofors Fax. 0290-861 08
bengtandersson.bygg-konsult@tele2.se

PRO Torsåker

ordnar en resa till Gysinge Folkhögskola torsdagen 20 maj.

Vi äter lunch, och sedan berättar en guide om skolan.

Anmäl dig till Maude 0702300891 eller Margareta 42406

Anmälan skall göras före den 10 maj

OBS! Anmälan är bindande OBS!

Pris: 100:- lunch och resa

M.Å bra i Torsåker, tfn: 070/ 325 02 28

Maj-erbjudande:

**20% rabatt på ALLA spa- & kroppsbehandlingar
samt 10% på vaxning. Passa på inför sommaren!**

Se hela utbudet och andra erbjudanden på hemsidan

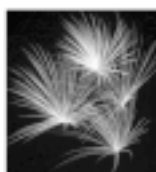
www.mabraitorsaker.com

Massage, hudvård, gym & presentkort!!!

Välkommen på Valborgsmässofirande
i Torsåker

Kasen tänds klockan 19.00

Fyrverkeri när det skymmer

Mita spelar i Puben
i Tors Loge,
öppen från 20.00

Gratis korg och festis
till barnen,
finns vid korvvagnen

Arr: Torsåkers Bygdgärdsförening Tors Loge Hefors kommun

Thermia

ÄR DU INTRESSERAD AV EN LÅNGSIKTIG RELATION?

Att installera en värmepump är en investering för många år framöver.

En bekväm och varaktig lösning som kan gå och gå i närmare 30 år. Med en värmepump från Thermia får du ett skönare inomhusklimat och du kan sänka dina uppvärmningskostnader med mer än 75 procent.

Kontakta oss, vi hjälper dig att hitta bästa tänkbara och långsiktiga lösning för ditt hem.

www.thermia.se

VÄRMEPUMPAR

Årets Comfortbutik i Sverige

WIJKS RÖR AB

0290-317 00 www.wijkror.se
Megasingatan 28, Storvik

COMFORT

SPECIALISTERNA INOM
VATTEN OCH VÄRME

Cyklar...Cyklar...och åter cyklar

Crescent

MONARK

KING

DBS

0-3-7-8-16-24-27 vxl

Pris ex.

Årets Nyheter är här!

Herr, 3 vxl.

Fr **3995:-**

Pojk & Flick
24"

Fr **3495:-**

Herr & Dam
7 vxl.

Fr **4995:-**

Vid köp av cykel ingår:
Självriskeliminering, stölskyddsregistrering och
GRATIS SERVICE

Du väljer - Vi säljer

Stor sortering
av: DÄCK och
SLANG samt
RESERVDELAR

**FORSMANS
VELOCIPEDAFFÄR**

TORSÅKER - TEL 0290-400 26

FULLSTÄNDIG
SERVICE-
VERKSTAD